

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

8. juuli 2021 *

Eelotsusetaotlus – Kutsekvalifikatsioonide tunnustamine – Direktiiv 2005/36/EÜ – Artikkel 1 ja artikli 10 punkt b – Mitmes liikmesriigis saadud kutsekvalifikatsioon – Saamise tingimused – Kvalifikatsiooni tõendava dokumendi puudumine – ELTL artiklid 45 ja 49 – Töötajad – Asutamisevabadus

Kohtuasjas C-166/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Lietuvos vyriausiasis administracinis teismase (Leedu kõrgeim halduskohus) 8. aprilli 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. aprillil 2020, menetluses

BB

versus

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen (ettekandja), kohtunikud C. Toader ja M. Safjan,

kohtujurist: G. Hogan,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Leedu valitsus, esindaja: V. Kazlauskaitė-Švenčionienė,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman ning J. Langer,
- Austria valitsus, esindajad: A. Posch, J. Schmoll ja E. Samoilova,
- Norra valitsus, esindajad: I. Meinich ja K. S. Borge,

* Kohtumenetluse keel: leedu.

– Euroopa Komisjon, esindajad: L. Armati, A. Steiblytė, S. L. Kalėda ja H. Støvlbæk, hiljem L. Armati, A. Steiblytė ja S. L. Kalėda,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT 2005, L 255, lk 22), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiviga 2013/55/EL (ELT 2013, L 354, lk 132) muudetud redaktsioonis (edaspidi „muudetud direktiiv 2005/36“), artiklit 1 ja artikli 10 punkti b, samuti ELTL artikleid 45 ja 49 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 15.
- 2 Taotlus on esitatud BB ja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (Leedu Vabariigi tervishoiuministerium) (edaspidi „tervishoiuministerium“) vahelises kohtuvaidluses selle üle, et viimane keeldus BB kutsekvalifikatsiooni tunnustamast.

Õiguslik raamistik

- 3 Direktiivi 2005/36 artikli 1 „Eesmärk“ esimeses lõigus on sätestatud:
„Käesolev direktiiv kehtestab korra, mille alusel liikmesriik, kes teeb reguleeritud kutsealal tegutsema hakkamise või sellel tegutsemise oma territooriumil sõltuvaks eriomase kutsekvalifikatsiooni omamisest (edaspidi „vastuvõttev liikmesriik“), peab vastaval kutsealal tegutsema hakkamiseks või sellel tegutsemiseks tunnustama teises liikmesriigis või teistes liikmesriikides (edaspidi „päritoluliikmesriik“) saadud kutsekvalifikatsioone, mis lubavad nimetatud kvalifikatsioone omaval isikul seal samal kutsealal töötada.“
- 4 Direktiivi artiklis 4 „Tunnustamise toime“ on ette nähtud:
„1. Kutsekvalifikatsiooni tunnustamine vastuvõtva liikmesriigi poolt annab soodustatud isikutele võimaluse hakata kõnealusel liikmesriigis tegutsema samal kutsealal kui see, millele nad kvalifitseerusid päritoluliikmesriigis, ja tegutseda sellel kutsealal vastuvõtvas liikmesriigis selle kodanikega võrdsetel tingimustel.
2. Käesoleva direktiivi tähenduses on kutseala, millel taotleja soovib vastuvõtvas liikmesriigis tegutseda, sama mis kutseala, millele ta päritoluliikmesriigis kvalifitseerus, juhul, kui vastavad kutsetegevused on võrreldavad.
[...].“
- 5 Direktiivi 2005/36 artikli 4f „Osaline juurdepääs“ lõikes 6 on sätestatud, et nimetatud artiklit ei kohaldata kutsetöötajate suhtes, kelle kutsekvalifikatsiooni tunnustatakse automaatselt vastavalt sama direktiivi III jaotise II, III ja IIIa peatükile.

- 6 Direktiivi III jaotise I peatükis „Haridust tõendavate dokumentide tunnustamise üldsüsteem“ asuva artikli 10 „Reguleerimisala“ punktis b on sätestatud:

„Käesolevat peatükki kohaldatakse kõikide kutsealade suhtes, mida ei reguleerita käesoleva jaotise II ja III peatükiga, ja järgnevalt nimetatud juhtudel, mil taotleja eri ja erandlikel põhjustel ei vasta nendes peatükkides sätestatud tingimustele:

[...]

- b) üldarstidele, eriarstidele, üldõdedele, hambaarstidele, erihambaarstidele, veterinaararstidele, ämmaemandatele, proviisoritele ja arhitektidele, kui sisserändaja ei vasta artiklites 23, 27, 33, 37, 39, 43 ja 49 nimetatud tegeliku ja seadusliku kutsepraktika nõuetele“.
- 7 Direktiivi 2005/36 III jaotise III peatükis „Tunnustamine koolituse miinimumnõuete kooskõlastamise alusel“ sisalduva artikli 21 „Automaatse tunnustamise põhimõte“ lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud:

„Iga liikmesriik tunnustab kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mis võimaldavad asuda tegutsema V lisa vastavalt punktis 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 ja 5.7.1 loetletud üldarsti ja eriarsti, üldõe, hambaarsti, erihambaarsti, veterinaararsti, proviisori ja arhitekti kutsealadel ja mis vastavad artiklites 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 ja 46 vastavalt sätestatud koolituse miinimumnõuetele, ning võrdsustab kutsealadel tegutsema hakkamiseks ja tegutsemiseks sellised dokumendid oma territooriumil väljastatud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega.“

- 8 Kõnealuse direktiivi artikli 23 „Omandatud õigused“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Ilma et see piiraks asjaomasele kutsealale eriomaseid omandatud õigusi, tunnistavad kõik liikmesriigid juhul, kui liikmesriikide kodanikel olevad kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid, mis võimaldavad hakata tegutsema üldarsti ja eriarsti, üldõe, hambaarsti, erihambaarsti, veterinaararsti, ämmaemanda ja proviisori kutsealadel, ei vasta kõigile artiklites 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 ja 44 sätestatud koolitusnõuetele, piisavaks nende liikmesriikide väljastatud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid niivõrd, kui need dokumendid kinnitavad V lisa punktides 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 ja 5.6.2 nimetatud võrdluskupäevast varem alustatud õpingute edukat läbimist ja nendega on kaasas tunnistus, mis näitab, et selle omanik on kõnealusel tegevusalal tegelikult ja seaduslikult tegutsenud vähemalt kolmel järjestikusel aastal tunnistuse väljaandmisele eelnenud viie aasta jooksul.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 9 BB lõpetas Ühendkuningriigis nelja-aastase proviisoriõppe ja omandas 18. juulil 2013 farmaatsiamagistri kraadi. Ta läbis 26 nädala pikkuse (6 kuud) praktika apteegis, millele anti positiivne hinnang ja mida võeti ainepunktidena arvesse.
- 10 Ühendkuningriigis saadakse proviisori kutsealal tegutsemise õigus nelja-aastase õppe läbimisel ja pärast 12 kuu pikkuse kutsepraktika lõpetamist apteegis. BB aga ei läbinud 12 kuu pikkust praktikat, mida selles liikmesriigis nõutakse proviisori kutse kvalifikatsiooni saamiseks, sest ta pidi isiklikel põhjustel pöörduma tagasi Leetu.

- 11 Leedu kõrghariduse kvaliteedi hindamise keskus (Studijų kokybės vertinimo centras) väljastas 23. juulil 2014 BB-le tunnistuse, tunnustades tema diplomit samaväärsena Leedus integreeritud farmaatsiaõpingute lõpetamisel välja antava magistrikraadiga. Hindamiskeskus märkis, et see tunnistus ei tähenda kutsekvalifikatsiooni tunnustamist, sest tunnustamiseks on pädev ainult tervishoiuministerium.
- 12 BB palus 6. augustil 2014 ministeeriumil oma kvalifikatsiooni tunnustada. Ministeerium märkis, et BB dokumendid tõendavad tema akadeemilist haridust, mitte tema kutsekvalifikatsiooni, sest ei olnud selge, millises liikmesriigis tuleks ülejäänud kuuekuuline praktika läbida.
- 13 BB-l lubati 2014. aasta septembris Leedu tervishoiuülikooli rektori (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius) korraldusega jätkata õpinguid ja ta sõlmis selle ülikooliga lepingu, mille alusel läbis täiendavalt kuus kuud farmaatsiapraktikat. Ülikool väljastas talle 27. mail 2015 tõendi praktika läbimise kohta.
- 14 BB taotles tervishoiuministeriumi juures tegutsevalt riiklikult ravimikontrolliametilt (Valstybinę vaistų kontrolės tarnyba, Leedu) proviisori tegevusloa. Selleks tugines ta eelmises punktis nimetatud tunnistusele. Amet teatas 1. juunil 2015 BB-le, et loa saamiseks peab ta esitama dokumendi, mis tõendab tema kutsekvalifikatsiooni tunnustamist Leedus. BB esitas 9. juunil 2015 tervishoiuministeriumile uue taotluse tunnustada tema kutsekvalifikatsiooni, lisades sellele mh käesoleva kohtuotsuse punktis 13 mainitud tunnistuse.
- 15 Amet lõpetas 3. juulil 2015 BB taotluse läbivaatamise, jättes taotletud proviisori tegevusloa talle andmata.
- 16 Tervishoiuministerium keeldus 24. juulil 2017 otsusega nr V-902 BB kutsekvalifikatsiooni tunnustamast ja teatas talle sellest 28. juulil 2017. aasta kirjaga. Otsuses oli märgitud, et BB ei ole Euroopa Liidu liikmesriigis omandanud proviisori kutsekvalifikatsiooni.
- 17 BB esitas otsuse peale kaebuse vaidlustuskomisjonile, kes jättis selle otsuse 13. septembri 2017. aasta otsusega muutmata. Vaidlustuskomisjon põhjendas oma otsust sellega, et direktiiv 2005/36 ja seega selle direktiivi üle võtnud liikmesriigi seadus on kohaldatavad üksnes isikute suhtes, kes on omandanud kutsekvalifikatsiooni muus liikmesriigis kui vastuvõttev liikmesriik ja kellel on kvalifikatsiooni tõendav dokument.
- 18 BB esitas tervishoiuministeriumi ja vaidlustuskomisjoni otsuse peale kaebuse Vilniaus apygardos administracinis teismasesse (Vilniuse piirkondlik halduskohus, Leedu). Nimetatud kohus jättis 27. veebruari 2018. aasta otsusega BB kaebuse põhjendamata.
- 19 Selle otsuse peale esitati Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasele (Leedu kõrgeim halduskohus) apellatsioonkaebus.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul vastas BB Ühendkuningriigi õiguses proviisori kutsekvalifikatsiooni saamiseks nõutavatele tingimustele, olles läbinud nelja-aastase kutsealase õppe ja olles kokku töötanud 12 kuud apteegis, st kuus kuud Ühendkuningriigis ja kuus kuud Leedus. Kui BB oleks täitnud kõik need tingimused ühes liikmesriigis, st Ühendkuningriigis, oleks ta saanud proviisori kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi, mida Leedus oleks vastavalt direktiivi 2005/36 artiklis 21 sätestatud automaatse tunnustamise põhimõttele tunnustatud.

- 21 Kuivõrd BB ei saa tugineda direktiivi 2005/36 artiklis 21 ette nähtud automaatse tunnustamise korrale – kuigi sisuliselt on tema puhul täidetud direktiivi artiklis 44 ette nähtud kutsekvalifikatsiooni nõuded –, tuleb kindlaks määrata, kas nimetatud direktiivi artikli 10 punkti b tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav olukorras, kus huvitatud isik ei ole saanud proviisori kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, kuigi tema puhul on sisuliselt täidetud selle kutsekvalifikatsiooni saamiseks vajalikud nõuded – kuid mitte ühes, vaid mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis (sh vastuvõtvast liikmesriigis). Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et samuti tuleb kindlaks määrata, kas niisugusel juhul tuleb direktiivi 2005/36 III jaotise I peatüki sätteid tõlgendada nii, et kvalifikatsioonide tunnustamiseks pädevad asutused on kohustatud hindama kõigi huvitatud isiku esitatud selliste dokumentide sisu, mis võivad tõendada tema kutsekvalifikatsiooni, ning seda, kas nendega tõendatav õpe vastab vastuvõtvast liikmesriigis asjaomase kutsekvalifikatsiooni omandamise nõuetele, ja vajaduse korral rakendama korvamismeetmeid.
- 22 Kuna direktiivis 2005/36 ette nähtud tunnustamise üldsüsteem on kohaldatav vaid teatud juhtudel, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus lisaks teada, kas BB võib nõuda oma kutsekvalifikatsiooni tunnustamist ELTL artiklite 45 ja 49 ning harta artikli 15 alusel.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Leedu kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiivi [2005/36] artikli 10 punkti b, tõlgendatuna koos artiklis 1 sätestatud direktiivi eesmärgiga, tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav olukorras, kus huvitatud isik ei ole saanud ametlikku kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti seetõttu, et ta võib olla täitnud kutsekvalifikatsiooni saamiseks vajalikud nõuded mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis, mitte ühesainsas? Kas sellises olukorras, kus huvitatud isik ei ole saanud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti seetõttu, et ta võib olla täitnud kutsekvalifikatsiooni omandamise nõuded mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis, mitte ühesainsas liikmesriigis, tuleks direktiivi [2005/36] III jaotise I peatükki („Haridust tõendavate dokumentide tunnustamise üldsüsteem“) tõlgendada nii, et see kohustab kvalifikatsiooni tunnustavat asutust hindama kõikide huvitatud isiku kvalifikatsiooni potentsiaalselt tõendavate dokumentide sisu ja seda, kas [nendega tõendatav õpe] vastab vastuvõtvast liikmesriigis kvalifikatsiooni omandamiseks kehtestatud nõuetele, ning kohaldama vajaduse korral korvamismeetmeid?
2. Kas sellises olukorras nagu käesolevas asjas, kus kaebaja võib olla täitnud nõuded, mis on vajalikud proviisori kutsekvalifikatsiooni omandamiseks direktiivi [2005/36 III jaotise] III peatüki 7. osa artikli 44 tähenduses, kuid need nõuded on täidetud mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis, mitte ühesainsas liikmesriigis, ning seetõttu ei ole kaebajal [direktiivi 2005/36] V lisa punktis 5.6.2 sätestatud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, tuleb ELTL artikleid 45 ja 49 ning harta artiklit 15 tõlgendada nii, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused peavad hindama kaebaja kutsealast haridust ja võrdlema seda vastuvõtvast riigis nõutava kutsealase haridusega, samuti hindama esitatud, potentsiaalselt kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide sisu ja seda, kas need vastavad vastuvõtvast liikmesriigis asjaomase kutsekvalifikatsiooni omandamiseks kehtestatud nõuetele, ning kohaldama vajaduse korral korvamismeetmeid?“

Esimene küsimus

- 24 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2005/36, eeskätt selle artiklit 1 ja artikli 10 punkti b tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav olukorras, kus vastuvõtvas liikmesriigis kutsekvalifikatsiooni tunnustamist taotleb isik ei ole saanud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis annaks tunnistust sellest, et ta on saanud kutsekvalifikatsiooni teises liikmesriigis, ning juhul, kui sellele vastatakse jaatavalt, siis kas selle direktiivi III jaotise I peatüki sätteid tuleb tõlgendada nii, et kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks pädev asutus on kohustatud hindama kõigi huvitatud isiku kvalifikatsiooni – mis on omandatud mitmes liikmesriigis – potentsiaalselt tõendavate dokumentide sisu ja seda, kas nendega tõendatav koolitus vastab vastuvõtvas liikmesriigis kutsekvalifikatsiooni omandamiseks kehtestatud nõuetele, ning kohaldama vajaduse korral kompensatsioonimeetmeid.
- 25 Siinkohal tuleb märkida, et direktiivi 2005/36 eesmärgi kohta nähtub direktiivi artiklitest 1 ja 4, et vastastikuse tunnustamise peamine eesmärk on võimaldada isikul, kellel on kutsekvalifikatsioon, mis lubab tal oma päritoluliikmesriigis hakata tegutsema reguleeritud kutsealal, asuda vastuvõtvas liikmesriigis tegutsema samal kutsealal kui see, milleks tal on kvalifikatsioon päritoluliikmesriigis, ja tegutseda sellel kutsealal vastuvõtvas liikmesriigis selle liikmesriigi kodanikega võrdsetel tingimustel (16. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, punkt 36).
- 26 Seega eeldab nimetatud direktiivis silmas peetud kutsekvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine, et taotleja on läbinud päritoluliikmesriigis koolituse, mis annab talle päritoluriigis kvalifikatsiooni reguleeritud kutsealal tegutsemiseks.
- 27 See kehtib sõltumata kutsekvalifikatsioonide tunnustamise süsteemist, olgu see tunnustamise üldsüsteem direktiivi 2005/36 III jaotise I peatüki tähenduses või automaatse tunnustamise süsteem direktiivi III jaotise II, III ja IIIa peatüki tähenduses.
- 28 Järelikult ei saa direktiivi 2005/36 artikkel 10, milles on kindlaks määratud direktiivi III jaotise I peatükis ette nähtud haridust tõendavate dokumentide tunnustamise üldsüsteem, seada punkti b alusel vastuvõtvale liikmesriigile kohustust – vähemalt mitte selle direktiivi eesmärgiga vastuollu minemata – hinnata niisuguse taotleja kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon oma päritoluliikmesriigis proviisori kutsealal tegutsemiseks (vt analoogia alusel 16. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, punktid 24 ja 37).
- 29 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2005/36, eelkõige selle artiklit 1 ja artikli 10 punkti b tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav olukorras, kus kutsekvalifikatsiooni tunnustamist taotleb isik ei ole saanud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis annaks talle päritoluliikmesriigis õiguse tegutseda reguleeritud kutsealal.

Teine küsimus

- 30 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 45 ja 49 ning harta artiklit 15 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus huvitatud isikul ei ole proviisori kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti direktiivi 2005/36 V lisa punkti 5.6.2 tähenduses, kuid ta on omandanud selle kutsekvalifikatsiooni nii päritoluliikmesriigis kui ka vastuvõtvas

liikmesriigis, peab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus juhul, kui talle on esitatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotlus, hindama huvitatud isiku pädevust ja võrdlema seda sellega, mida nõutakse vastuvõtvas liikmesriigis proviisori kutsealal töötamiseks.

- 31 Kõigepealt tuleb märkida, et harta artikli 15 lõige 2, mille kohaselt on igal liidu kodanikul vabadus otsida tööd, töötada ja teostada asutamisõigust, käsitleb eeskätt ELTL artikliga 45 tagatud töötajate vaba liikumist ja ELTL artikliga 49 tagatud asutamisevabadust (8. mai 2019. aasta kohtuotsus PI, C-230/18, EU:C:2019:383, punkt 53).
- 32 Harta artikli 52 lõike 2 kohaselt teostatakse hartaga tunnustatud õigusi, mis rajanevad aluslepingute teiste osade sätetel, neis määratletud tingimustel ja piires. Seega langeb harta artikli 15 lõike 2 tõlgendus käesoleval juhul kokku ELTL artiklite 45 ja 49 tõlgendamisega (vt selle kohta 4. juuli 2013. aasta kohtuotsus Gardella, C-233/12, EU:C:2013:449, punkt 39).
- 33 Sellest järeldub, et teisele küsimusele vastamiseks piisab ELTL artiklitele 45 ja 49 osutamisest.
- 34 Samuti olgu sedastatud, et kui liidu kodanik palub liikmesriigi ametiasutustelt luba tegeleda kutsealaga, millel tegevuse alustamine sõltub riigisiseste õigusnormide kohaselt vastava diplomi või kutsekvalifikatsiooni omamisest või ka praktilise kogemuse perioodidest, peavad nad võtma arvesse kõiki asjaomase isiku diplomeid, tunnistusi ning muid tõendavaid dokumente ning huvitatud isiku asjakohast kutsealast töökogemust, võrreldes ühelt poolt nende dokumentidega tõendatud pädevust ja seda kogemust, ning teiselt poolt riigisiseste õigusnormidega nõutavaid teadmisi ja kvalifikatsiooni (22. jaanuari 2002. aasta kohtuotsus Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Kuna see kohtupraktika on üksnes EL toimimise lepinguga tagatud põhivabadustele omase põhimõtte väljendus kohtupraktikas, ei saa see põhimõtte kaotada osa oma õiguslikust väärtusest seetõttu, et on vastu võetud direktiivid diplomite vastastikuse tunnustamise kohta (vt selle kohta 22. jaanuari 2002. aasta kohtuotsus Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Nagu selgub ELTL artikli 53 lõike 1 sõnastusest, on niisuguste direktiivide eesmärk hõlbustada diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikust tunnustamist, kehtestades reegleid ja ühtseid kriteeriume, mis lõppkokkuvõttes viib võimaluse piires nimetatud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide automaatse tunnustamiseni. Seevastu ei ole nende direktiivide eesmärk muuta niisuguste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamist raskemaks olukordades, mis jäävad väljapoole nende kohaldamisala (vt selle kohta 22. jaanuari 2002. aasta kohtuotsus Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, punkt 26).
- 37 Need kaalutlused kehtivad eelkõige direktiivi 2005/36 suhtes, mis võeti vastu konkreetselt EÜ artikli 47 lõike 1 (nüüd ELTL artikli 53 lõige 1) alusel.
- 38 Sellises olukorras aga, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis esimesele küsimusele antud vastuse kohaselt ei kuulu direktiivi 2005/36 kohaldamisalasse, peab vastuvõttev liikmesriik täitma oma niisuguseid kohustusi kutsekvalifikatsioonide tunnustamise valdkonnas, mida on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 34 ja mis kuuluvad kohaldamisele olukordades, mis on hõlmatud nii ELTL artikliga 45 kui ka artikliga 49 (vt selle kohta 14. septembri 2000. aasta kohtuotsus Hocsmann, C-238/98, EU:C:2000:440, punkt 21, ja 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, punktid 46 ja 54).

- 39 Seega, kui kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdleva hindamise tulemusel jõutakse järeldusele, et välisriigi dokumendiga tõendatavad teadmised ja kvalifikatsioon vastavad riigisisestes õigusnormides sätestatud nõuetele, tuleb vastuvõtval liikmesriigil tunnistada, et kõnealune dokument vastab neile tingimustele. Kui võrdlemisel ilmneb aga, et need teadmised ja kvalifikatsioon on üksnes osaliselt vastavad, on vastuvõtval liikmesriigil õigus nõuda, et huvitatud isik tõendaks, et ta on puuduvad teadmised ja kvalifikatsiooni omandanud (6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Sellisel juhul peavad liikmesriigi pädevad asutused hindama, kas vastuvõtvas liikmesriigis eeskätt praktiliste kogemuste teel saadud teadmisi võib kasutada puuduvate teadmiste omandamise tõendamisel (6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Seevastu juhul, kui sellise võrdleva hindamise tulemusel ilmneb, et taotleja saadud koolituse ja vastuvõtvas liikmesriigis nõutud koolituse vahel on olulised erinevused, võivad pädevad asutused kehtestada kompensatsioonimeetmed erinevuste korvamiseks (vt eelkõige 2. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Vandorou jt, C-422/09, C-425/09 ja C-426/09, EU:C:2010:732, punkt 72).
- 42 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et ELTL artikleid 45 ja 49 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus huvitatud isikul ei ole proviisori kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti direktiivi 2005/36 V lisa punkti 5.6.2 tähenduses, kuid ta on omandanud selle kutsekvalifikatsiooni nii päritoluliikmesriigis kui ka vastuvõtvas liikmesriigis, peab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus, juhul kui talle on esitatud kutsekvalifikatsioonide tunnustamise taotlus, hindama huvitatud isiku pädevust ja võrdlema seda sellega, mida nõutakse vastuvõtvas liikmesriigis proviisori kutsealal töötamiseks. Kui see pädevus vastab vastuvõtva liikmesriigi riigisiseste õigusnormide nõuetele, on see liikmesriik kohustatud seda tunnustama. Kui võrdlemisel ilmneb, et need teadmised ja kvalifikatsioon on üksnes osaliselt vastavad, on vastuvõtval liikmesriigil õigus nõuda, et huvitatud isik tõendaks, et ta on puuduvad teadmised ja kvalifikatsiooni omandanud. Liikmesriigi pädev asutus peab vajaduse korral hindama, kas vastuvõtvas liikmesriigis eelkõige praktiliste kogemuste teel omandatud teadmistega saab tõendada puuduvate teadmiste omandamist. Kui sellise võrdleva hindamise tulemusel ilmneb, et taotleja saadud koolituse ja vastuvõtvas liikmesriigis nõutud koolituse vahel on olulised erinevused, võivad pädevad asutused kehtestada kompensatsioonimeetmed erinevuste korvamiseks.

Kohtukulud

- 43 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiviga 2013/55/EL), eelkõige selle artiklit 1 ja artikli 10 punkti b tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav olukorras, kus kutsekvalifikatsiooni tunnustamist taotleb isik ei ole saanud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis annaks talle päritoluliikmesriigis õiguse tegutseda reguleeritud kutsealal.**

2. ELTL artikleid 45 ja 49 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus huvitatud isikul ei ole proviisori kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti direktiivi 2005/36 (muudetud direktiiviga 2013/55) V lisa punkti 5.6.2 tähenduses, kuid ta on omandanud selle kutsekvalifikatsiooni nii päritoluliikmesriigis kui ka vastuvõtvas liikmesriigis, peab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus juhul, kui talle on esitatud kutsekvalifikatsioonide tunnustamise taotlus, hindama huvitatud isiku pädevust ja võrdlema seda sellega, mida nõutakse vastuvõtvas liikmesriigis proviisori kutsealal töötamiseks. Kui see pädevus vastab vastuvõtva liikmesriigi riigisiseste õigusnormide nõuetele, on see liikmesriik kohustatud seda tunnustama. Kui võrdlemisel ilmneb, et need teadmised ja kvalifikatsioon on üksnes osaliselt vastavad, on vastuvõtval liikmesriigil õigus nõuda, et huvitatud isik tõendaks, et ta on puuduvad teadmised ja kvalifikatsiooni omandanud. Liikmesriigi pädev ametiasutus peab vajaduse korral hindama, kas vastuvõtvas liikmesriigis eelkõige praktiliste kogemuste teel omandatud teadmistega saab tõendada puuduvate teadmiste omandamist. Kui sellise võrdleva hindamise tulemusel ilmneb, et taotleja saadud koolituse ja vastuvõtvas liikmesriigis nõutud koolituse vahel on olulised erinevused, võivad pädevad asutused kehtestada kompensatsioonimeetmed erinevuste korvamiseks.

Allkirjad